

Nieuwsbrief voor gemeenten

Mei 2016

Halfjaarlijkse uitgave

Inhoud

[Gemeente in beeld](#)

[Wijken en buurten](#)

[Onlangs gepubliceerd](#)

[Onderzoek op maat](#)

[Overig nieuws](#)

[Vernieuwde website](#)

In deze nieuwsbrief

Dit is de zesde uitgave van de nieuwsbrief voor gemeenten van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hierin vindt u een overzicht van de nieuwste cijfers en publicaties op lokaal niveau en overige ontwikkelingen op het gebied van regionale en ruimtelijke statistieken. De nieuwsbrief verschijnt elk halfjaar.

Nieuw(s)

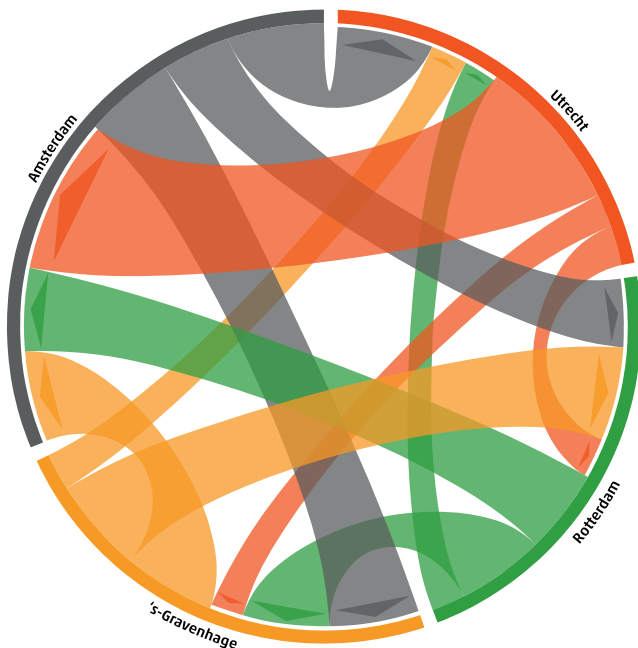
Een belangrijke prioriteit van CBS is te werken als een moderne nieuwsorganisatie. Dat wil onder andere zeggen meer fenomeengerichte publicaties en meer gebruik maken van infographics en visuele hulpmiddelen.

Daarnaast zijn ook nieuwe statistieken voor specifieke doelgroepen belangrijk. Een voorbeeld hiervan is de onlangs nieuw samengestelde set met economische indicatoren voor gemeenten. Meer hierover verderop in deze nieuwsbrief.

Andere onderwerpen in deze nieuwsbrief: de landelijke jeugdmonitor, nieuwe leegstandcijfers, nieuws vanuit de sociale (domein) statistieken, internationale handel en een toelichting op de vernieuwde website van CBS.

Veel leesplezier.

1. Verhuizingen tussen de G4, 2014

Bron: Krzywinski, M. et al. Circos: an Information Aesthetic for Comparative Genomics. Genome Res (2009) 19:1639-1645.

Gemeente in beeld

In deze figuur staan de onderlinge verhuizingen tussen de G4 in 2014. In de buitenste ring heeft elk van de vier gemeenten zijn eigen kleur. Banen die volledig aansluiten op en dezelfde kleur hebben als de buitenste ring geven de uitstroom naar andere gemeenten weer. Er bestaan verhuisrelaties tussen alle vier de gemeenten. Opvallend is dat bewoners van Utrecht vooral naar Amsterdam verhuizen.

[Neem een kijkje](#) in de tabel en maak eigen selecties.

Wijken en buurten

Kerncijfers wijken en buurten 2014 en 2015

In november 2015 is de publicatie 'Kerncijfers wijken en buurten 2015' verschenen; daaraan zijn in maart nog nieuw beschikbaar gekomen cijfers toegevoegd. De publicatie bevat nu cijfers per gemeente, wijk en buurt over onder andere bevolking, sociale zekerheid, motorvoertuigen en stedelijkheid. Cijfers over bijvoorbeeld woningen en energieverbruik komen na de zomer beschikbaar, maar zijn over 2014 al wel te vinden in 'Kerncijfers wijken en buurten 2014'. Beide publicaties en die van eerdere jaren zijn te vinden in [StatLine](#). Daarnaast zijn de cijfers in Excel-formaat te vinden op [de website van CBS](#).

Arbeidsdeelname in wijken en buurten

CBS publiceert jaarlijks informatie over de arbeidsdeelname op gemeentelijk niveau. Het gaat hierbij onder meer om

het aandeel personen in de bevolking met betaald werk (de netto arbeidsparticipatie), het werkloosheidspercentage en het deel van de bevolking dat niet actief is op de arbeidsmarkt (niet-beroepsbevolking).

CBS besteedt nu ook aandacht aan de arbeidsdeelname in wijken en buurten. In 2015 is een eerste onderzoek gedaan naar de arbeidsparticipatie en de belangrijkste inkomensbron van mensen op wijk- en buurtniveau. Daarmee kan ook op dit niveau de spreiding van de bevolking met betaald werk in samenhang met andere kenmerken in beeld worden gebracht.

[Lees verder.](#)

Uitbreiding publicatie buurtcijfers in CBSinuwBuurt.nl

De wijk- en buurtcijfers 2015 en de uitbreiding van wijk- en buurtcijfers van 2013 en 2014 zijn nu ook gepubliceerd in [CBSinuwBuurt.nl](#).

Via deze website worden inmiddels bijna 2 300 kaarten getoond voor diverse laag-regionale indelingen. Aan het eind van het jaar wordt een update met de wijk- en buurtcijfers over 2016 verwacht.

Onlangs gepubliceerd

StatLine

Kerncijfers sociale zekerheid per gemeente

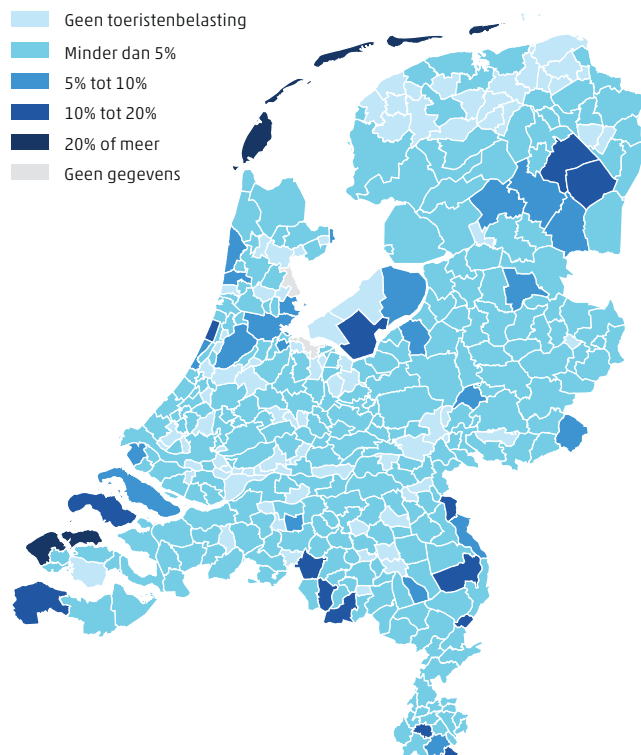
In de loop van 2016 verschijnen in StatLine nieuwe tabellen met indicatoren op het gebied van de sociale zekerheid, uitgesplitst naar gemeenten. De tabellen geven een overzicht van de belangrijkste kerncijfers over de uitvoering van de Participatiewet. Het doel is om gemeenteraden en gemeentelijke sociale diensten informatie te verschaffen. Op dit moment zijn zes bijstands- en re-integratie-indicatoren voorzien (bijstandsdichtheid, instroom- en uitstroomratio, uitstroom naar werk vanuit bijstand, uitstroom naar werk na re-integratie, aandeel bijstandsontvangers met re-integratievoorziening en aandeel personen met re-integratievoorziening dat bijstand ontvangt) en een indicator voor WSW-werknemers (Wet sociale werkvoorziening).

Opbrengst toeristenbelasting gemeenten stijgt met 8,6 procent

Gemeenten rekenen voor 2016 op een toename van de toeristenbelasting met 8,6 procent tot 188,6 miljoen euro. Met 46,4 miljoen euro incasseert Amsterdam bijna een kwart daarvan. Gemiddeld halen gemeenten ongeveer 2 procent van hun heffingsinkomsten uit toeristenbelasting. Voor de Waddeneilanden ligt dit percentage echter aanmerkelijk hoger. Zo is de toeristenbelasting in Texel goed voor 30 procent van de totale heffingsinkomsten en in Vlieland voor 45 procent.

[Neem een kijkje](#) in de tabel of [lees verder](#).

2. Inkomsten toeristenbelasting als percentage van totale heffingsinkomsten, 2016*

Minder landbouw, meer natuur

Meer dan tweederde van de totale oppervlakte van Nederland is in gebruik als groene ruimte (68 procent), het grootste deel daarvan is agrarisch terrein (zie figuur 3). Tussen 2010 en 2012 is netto 14 duizend hectare van gebruiksvorm gewijzigd. Vooral agrarisch terrein heeft een

andere bestemming gekregen. Van alle nieuwe gebruiksvormen heeft bijna de helft een groen karakter (47 procent), zoals recreatieterrein of nieuwe open natuur.

[Neem een kijkje](#) in de tabel en maak eigen selecties.

Grote steden, kleine vermogens

Sinds het begin van de economische crisis ging het doorsnee vermogen voortdurend omlaag, vooral doordat woningen in waarde daalden. In 2014 kwam aan deze daling een einde. In Lelystad hadden de huishoudens in doorsnee het laagste vermogen (1 600 euro). Ook Rotterdam, Arnhem en Amsterdam stonden in de top tien met laagste vermogens. In de grote steden wonen betrekkelijk veel jongeren, uitkeringsontvangers en niet-westerse allochtonen. Deze groepen hebben doorgaans weinig vermogen. In de gemeenten Laren, Bloemendaal, Rozendaal en een aantal kleinere gemeenten in Noord-Brabant was het doorsnee vermogen het grootst.

[Neem een kijkje](#) in de tabel en maak eigen selecties.

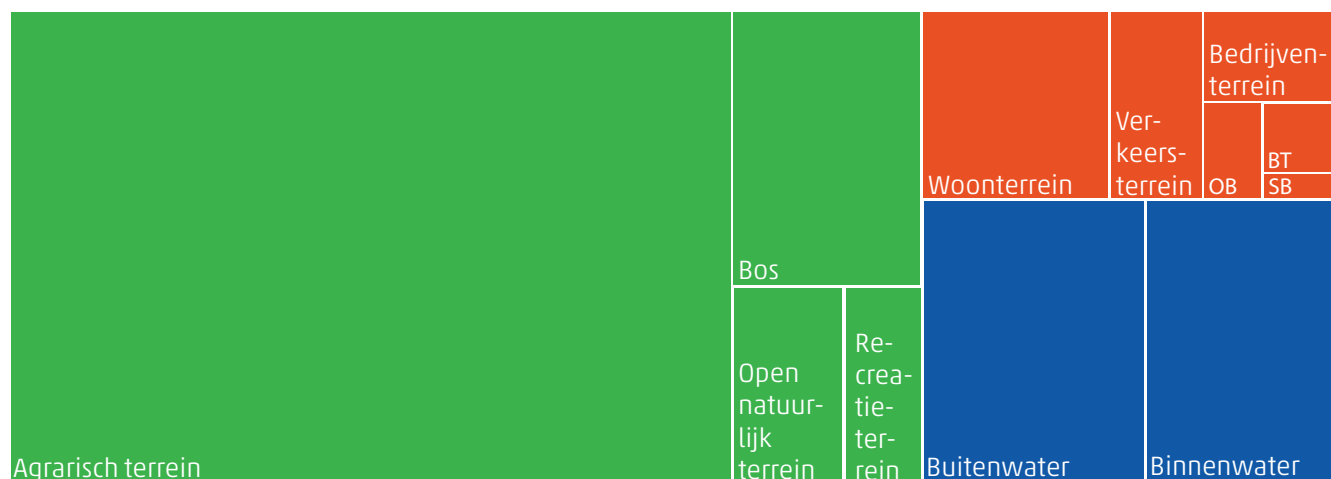
Artikelen

Jeugdmonitor: Urk kinderrijkste gemeente

Van alle Nederlandse gemeenten is Urk de meest kinderrijke. Gemiddeld is in Nederland 20 procent jonger dan 18 jaar, in Urk is dat 35 procent. Vooral in de Zuid-Limburgse gemeenten en in Zeeuws-Vlaanderen wonen relatief weinig 0- tot 18-jarigen. In de afgelopen tien jaar is het aantal minderjarigen gedaald en de verwachting is dat die daling verder doorzet. Dit geldt voor bijna alle regio's; alleen in de Randstad is nog een toename te verwachten.

[Lees meer](#) over jongeren in Nederland in hoofdstuk 2 van het Jaarrapport 2015 van de Landelijke Jeugdmonitor en zie ook de [Benchmark Jeugdhulp](#).

3. Bodemgebruik in Nederland, 2012

OB: Overig bebouwd terrein
SB: Semi-bebouwd overig terrein
BT: Bouwterrein
Bron: CBS

Totale oppervlakte Nederland (4 154 302 ha)

Veiligheidsmonitor verschenen

CBS publiceerde op 1 maart de Veiligheidsmonitor 2015. Naast onder andere de uitkomsten van de 50 grootste gemeenten (meer dan 70 000 inwoners) zijn dit jaar voor het eerst de cijfers voor de robuuste basisteams van de Nationale Politie opgenomen. Het gaat dan om thema's als buurtoverlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap van criminaliteit.

Gemeenten kunnen aan de Veiligheidsmonitor deelnemen door bovenop de standaard landelijke steekproef extra enquêtes in te kopen. Hierdoor is het bijvoorbeeld mogelijk voor de eigen gemeente ontwikkelingen te monitoren en op laag-regionaal niveau (wijken en buurten) vergelijkingen te maken. Bij deelname aan de Veiligheidsmonitor werken kleinere gemeenten vaak in regionaal verband samen.

[Lees verder](#) in de Veiligheidsmonitor 2015.

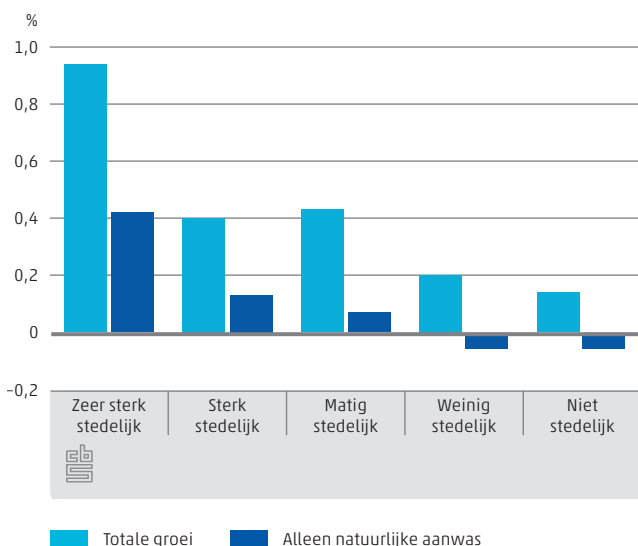
Immigratie remt bevolkingskrimp in gemeenten

In 2015 hadden veel minder gemeenten te maken met krimp dan in eerdere jaren. In 2013 daalde het inwonertal in bijna de helft van de gemeenten, in 2014 was dat nog bijna 40 procent en in 2015 had ruim een kwart van de gemeenten te maken met krimp. In veel gemeenten bleef krimp uit door de vestiging van immigranten.

Het weglaten van de buitenlandse en binnenlandse migratiestroom uit de cijfers, geeft een indruk van de rol die immigratie speelt in de regionale bevolkingsontwikkeling. In dat geval blijkt dat veel meer gemeenten zouden zijn gekrompen. Dit effect is vooral opvallend in de weinig en niet-stedelijke gemeenten.

[Lees verder](#).

4. Bevolkingsgroei van gemeenten naar stedelijkheid, 2015

Onderzoek op maat

Internationale handel in goederen van de Nederlandse provincies

Welke goederen exporteren de Nederlandse provincies? Voor hoeveel euro importeren de Nederlandse provincies uit China? Antwoorden op deze vragen (en meer) staan in een drietal maatwerktabellen die eind 2015 door CBS zijn gepubliceerd. De [eerste tabel](#) focust op het aandeel handelaren per provincie, de [tweede tabel](#) richt zich op de goederensoort en in de [derde tabel](#) staat het handelsland van elke provincie centraal. In alle tabellen is informatie beschikbaar voor de import-, export-, en wederuitvoerwaarde. Data zijn beschikbaar voor de periode 2008 tot en met 2014.

Bereikbaarheid voorzieningen

Op basis van de nabijheidsstatistiek heeft CBS maatwerktabellen samengesteld met op gemeente-, wijk- en buurniveau het aantal inwoners dat binnen een bepaalde afstand (kortste route over de weg) van verschillende voorzieningen woont. Voor 2012 en 2013 zijn voor heel Nederland cijfers gepubliceerd over meer dan 30 verschillende voorzieningen. Die zijn ingedeeld in zeven groepen: cultuur, detailhandel, horeca, onderwijs, verkeer, kinderopvang en zorg. Aan de hand van deze gegevens wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel mensen bijvoorbeeld een lange afstand moeten afleggen voordat ze bij een ziekenhuis of supermarkt zijn.

[Bekijk](#) de maatwerktabellen.

Leegstandsmonitor

Eind april is de leegstandsmonitor Overijssel en Nederland gepresenteerd. Deze innovatieve monitor brengt op basis van vier basisregistraties leegstand van vastgoed in Overijssel en Nederland in kaart.

De monitor is ontstaan in Noordoost-Twente waar behoefte is om leegstand van vastgoed integraal in beeld te brengen. Ook bij veel andere partijen in Nederland bestaat deze behoefte. Door de provincie Overijssel en CBS is nu een eerste prototype leegstandsmonitor gemaakt voor heel Nederland met een uitsnede voor Overijssel en Noordoost-Twente.

[Neem een kijkje](#) in de monitor of [lees verder](#) voor meer informatie over de methode.

Heeft u interesse in de leegstand in uw regio? Neem dan [contact](#) op.

Economische indicatoren

In opdracht van het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) heeft CBS een aantal economische indicatoren samengesteld op gemeenteniveau. De zes nieuwe indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Beleidsmedewerkers en bestuurders krijgen hiermee inzicht in de prestaties van hun gemeente en kunnen die vergelijken met andere gemeenten.

Het betreft:

1. aantal uitgesproken faillissementen;
2. aantal zelfstandigen zonder personeel per type inkomen en per branche;
3. percentage zelfstandigen zonder personeel met een inkomen lager dan € 15 000 gedifferentieerd naar type inkomen;
4. aantal en percentage vestigingen van exporterende bedrijven;
5. aantal en percentage vestigingen van snel groeiende bedrijven;
6. oprichtingen en opheffingen van vestigingen.

City Index

In opdracht van Vereniging Amsterdam City heeft CBS de omzetontwikkeling van bedrijven in de Amsterdamse binnenstad in beeld gebracht. Voor dit gebied zijn indexcijfers gemaakt van de omzet van kleine en middelgrote bedrijven (mkb) voor de jaren 2011 tot en met 2015. Deze bedrijven zijn ingedeeld naar de branches horeca (exclusief hotels), detailhandel en 'overig'. Uit de resultaten blijkt dat de omzet van de detailhandel harder groeide dan de omzet van de horeca.

[Lees verder](#) over de Amsterdamse binnenstad of neem [contact](#) op als u geïnteresseerd bent in deze cijfers voor uw gemeente. CBS kan voor verschillende regionale niveaus (zoals postcodes, wijken en buurten) en branches de omzetontwikkeling in beeld brengen.

Overig nieuws

Regionale factsheets

Recent heeft CBS regionale factsheets gepubliceerd met allerlei informatie over provincies en gemeenten. In deze factsheets wordt elke provincie apart onder de loep genomen in negen verschillende thema's. Meer weten over een provincie? Of provincies met elkaar vergelijken? Er zijn factsheets beschikbaar voor elke provincie en een factsheet Nederland waarin de provincies met elkaar vergeleken worden op de [website van CBS](#). Figuur 5 geeft een voorbeeld uit de factsheet van de provincie Noord-Brabant.

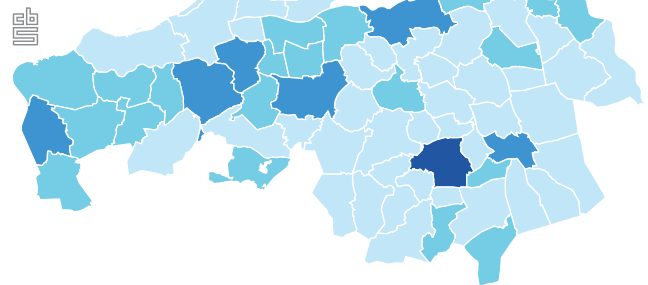
Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden

Al zo'n 20 jaar beschikt CBS over persoonsgegevens van alle inwoners van Nederland en gegevens over hun activiteiten, huishoudens- en woningkenmerken. We noemen dit het Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden (SSB). Dit SSB bevat informatie over zaken als geboorteland, woonplaats, banen, inkomen, uitkeringen, partner, woning, motorvoertuig enzovoorts. CBS beschikt hiermee over een omvangrijke set

5. Werkloosheid in Noord-Brabant, 2015

Percentage van beroepsbevolking

- Minder dan 6%
- 6 tot 7%
- 7 tot 8%
- 8% of meer

aan gegevens die ze gebruikt voor het samenstellen van relevante statistieken. Door gegevens te combineren is het bijvoorbeeld mogelijk om dwarsverbanden tussen thema's en onderwerpen te leggen of ontwikkelingen te volgen over een langere periode. De rijkdom aan informatie maakt het SSB ook bij uitstek geschikt voor onderzoek op gemeentelijk niveau, of voor inzichten in wijken, buurten en/of postcodes. Veel van de nieuwe statistieken die CBS samenstelt als onderzoeken op maat zijn gebaseerd op het SSB. Zo leidt de combinatie van locatiegegevens over voorzieningen en personen tot de nieuwe uitkomsten over het aantal inwoners dat binnen een bepaalde afstand van een voorziening woont.

[Lees verder](#).

Uitnodiging symposium 'Data in het sociaal domein'

Gemeenten zijn per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo 2015 en de Participatiewet, ook wel sociaal domein genoemd. CBS en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) organiseren voor beleidsmakers en beleidsonderzoekers donderdagmiddag 16 juni 2016 een symposium over 'Data en het sociaal domein'. Het thema van de bijeenkomst is: 'Informatiebehoeften en informatievoorziening in het sociaal domein: gedeelde problemen, gedeelde oplossingen'. Het eerste deel van het programma bestaat uit een plenaire sessie met een tweetal korte presentaties van CBS en SCP en een paneldiscussie met vertegenwoordigers van de betrokken vakdepartementen en gemeenten. Het tweede deel bestaat uit een aantal workshops over thema's als Databehoeftes in de nabije toekomst, Big data, Open data en Outcome-indicatoren. Het symposium vindt plaats bij CBS in Den Haag. Er is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar, dus meld u snel aan via symposiumsociaaldomein@cbs.nl.

Vernieuwde website en regionale informatie

De regionale informatie heeft op de vernieuwde CBS-website een prominente plaats gekregen. De cijfers op regionaal en gemeentelijk niveau, de geografische indelingen en CBSinuwBuurt staan als blikvangers op de nieuwe landingspagina 'Nederland regionaal'. Verder zijn daar de meest recente nieuwsberichten met regionale cijfers direct te vinden. Nieuw is de rubriek 'Rangen en standen'. Dit is een rubriek waarin wekelijks specifieke regionale gegevens worden gesorteerd om te laten zien welke regio/gemeente 'koploper' is. In de eerste berichten is gekeken naar de gemeenten met relatief veel 65-plussers en veel vwo-leerlingen. Kortom: de vernieuwde website is een aanrader.

6. Nederland regionaal op de vernieuwde website

Arbeid en inkomen Economie Maatschappij **Regio** Cijfers

Nederland regionaal

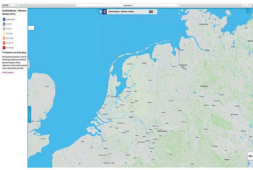
Wegwijzer

Cijfers op gemeentelijk en regionaal niveau
2-5-2016

Gemeenten en regionale indelingen
22-4-2016

CBS in uw Buurt
13-4-2016

Meer informatie

De statistieken van CBS zijn beschikbaar op onze website. Komt u via de website of StatLine niet bij de juiste cijfers terecht of heeft u vragen over publicaties van Eurostat, dan kunt u contact opnemen met de [Infoservice](#) van CBS.

Via de landingspagina [Nederland regionaal](#) maakt CBS de regionale informatie toegankelijk. Deze pagina helpt u een weg te vinden in de vele gegevens en mogelijkheden. De landingspagina biedt overzicht en slaat een brug naar de regionale informatie in StatLine.

Wilt u snel een overzicht hebben over welke thema's CBS informatie heeft op welk regionaal niveau, kijk dan eens in het [Overzicht regionale gegevens in StatLine](#).

Aan de hand van interactieve kaarten op [CBSinuwBuurt.nl](#) kunt u eenvoudig cartografische weergaven van verscheidene onderwerpen op laag regionaal niveau samenstellen. CBS maakt het op deze manier mogelijk om gegevens op laag regionaal niveau en op andere kleine oppervlakken, zoals 100-metervierkanten, visueel weer te geven.

Colofon

De CBS nieuwsbrief voor gemeenten is een uitgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief of heeft u een andere vraag over regionale of ruimtelijke statistieken van CBS?

Mail dan naar regstat@cbs.nl.

[Aanmelden](#) of [afmelden](#) voor deze nieuwsbrief.